

**Deputat în Parlamentul
Republicii Moldova**

**Biroului permanent al
Parlamentului Republicii Moldova**

În conformitate cu prevederile art. 73 din Constituția Republicii Moldova și art. 47 din Regulamentul Parlamentului adoptat prin Legea nr. 797/1996, se înaintează cu titlu de inițiativă legislativă, proiectul de lege cu privire la stagiile plătite în sectorul public.

Anexă: Proiectul de lege
Notă informativă

Deputați în Parlamentul Republicii Moldova

Calinici
SSM Ana Calinici
Eugeniu Sinchevici

Nistor Marcela Nistor

Victor Spînu Victor Spînu

AB. B. Adrian Băluțel
Radu Marian
/

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA		
D.O.P. Nr.	489	
"25"	11	2022
Ora		

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA
LEGE
cu privire la stagiile plătite în sectorul public

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Capitolul I
DISPOZIȚII GENERALE

Articolul 1. Obiectul legii

(1) Prezenta lege reglementează modalitatea de efectuare a stagiilor plătite în sectorul public pentru persoanele care au între 18 și 29 de ani inclusiv, în scopul:

a) dezvoltării abilităților profesionale ale stagiilor în îndeplinirea atribuțiilor și responsabilităților din domeniul în care se organizează stagiul;

b) desfășurării unor activități și familiarizarea cu cerințele autorității-gazdă;

c) cunoașterii de către stagiari a specificului activității autorității-gazdă în cadrul căruia își desfășoară activitatea, precum și a exigențelor acesteia;

d) dobândirii de experiență profesională, abilități practice și/sau competențe;

e) facilitării tranziției de la sistemul de educație către piața muncii.

(2) Stagiile se realizează în cadrul:

a) Cancelariei de Stat;

b) Parlamentului Republicii Moldova;

c) Aparatului Președintelui Republicii Moldova;

d) Ministerelor și autorităților administrative din subordinea acestora.

Articolul 2.

În sensul prezentei legi, termenii utilizați semnifică următoarele:

a) stagiar – persoana care desfășoară stagiul în temeiul prezentei legi;

b) program de stagiu – activitate desfășurată de stagiar în cadrul autorității gazdă care are ca scop acumularea cunoștințelor practice,

dezvoltarea abilităților profesionale și/sau dobândirea de noi abilități, precum și modelarea atitudinilor/comportamentelor profesionale necesare într-un anumit domeniu de activitate;

c) autoritate-gazdă – autoritatea în care se desfășoară stagiul;

d) contract de stagiul - contractul încheiat între stagiul și autoritatea-gazdă, pe durată determinată, în temeiul căruia un stagiul se obligă să se pregătească profesional și să desfășoare o activitate specifică pentru și sub supravegherea autorității-gazdă, care se obligă să îi asigure plata bursei și toate condițiile necesare realizării scopului prevăzut la art. 1;

e) coordonator al stagiului - persoana desemnată pentru a organiza și implementa programul de stagiul de către conducătorul autorității - gazdă;

f) mentor - persoana desemnată de autoritatea-gazdă care coordonează, informează, îndrumă și acordă sprijinul necesar stagiului pe perioada desfășurării programului de stagiul, monitorizează și evaluează activitatea acestuia;

g) raport de evaluare - documentul întocmit de mentor la finalizarea programului de stagiul, prin care se realizează evaluarea activității stagiului și se acordă calificativul aferent evaluării;

h) certificat de finalizare a programului de stagiul - documentul întocmit de autoritatea-gazdă la finalizarea programului de stagiul, care atestă perioada în care stagiul a desfășurat activitate în baza contractului de stagiul, activitățile desfășurate, precum și calificativul obținut în urma evaluării;

i) bursă de stagiul - suma de bani lunară la care are dreptul stagiul, ca urmare a participării acestuia la programul de stagiul.

Capitolul II.

Organizarea și desfășurarea programului de stagiul

Articolul 3.

(1) Programele de stagiul desfășurate în cadrul Cancelariei de Stat, ministerelor și autorităților administrative din subordinea acestora se organizează de Cancelaria de Stat, cele desfășurate în cadrul Președinției Republicii Moldova și a Parlamentului se organizează de autoritățile respective.

(2) Durata unui program de stagiul este de maximum 720 de ore pe parcursul a 6 luni consecutive.

(3) Timpul de efectuare a stagiului este de maximum 40 de ore pe săptămână.

Articolul 4.

(1) Selectarea stagiilor se realizează în bază de concurs.

(2) Cancelaria de Stat selectează stagiarii proprii și stagiarii ministerelor și autorităților administrative din subordinea acestora.

(3) Autoritatea - gazdă asigură informarea publică prin intermediul paginii web oficiale cu privire la programul de stagiu care urmează a fi anunțat și scos la concurs, condițiile și criteriile de eligibilitate, perioada de realizare a programului, procedura de selecție, atribuțiile și responsabilitățile stagiului, condițiile contractuale, cât și rezultatele concursului de selectare a stagiilor.

(4) Finanțarea programului de stagiu, inclusiv plata bursei de stagiu se asigură din contul bugetului de stat.

(5) Stagiul are dreptul de a participa la maxim două programe de stagiu, acestea fiind efectuate la autorități-gazdă diferite și în perioade diferite.

(6) Perioada în care stagiul a efectuat programul de stagiu se ia în considerare la calcularea vechimii în muncă.

Articolul 5.

(1) Programul de stagiu se desfășoară în temeiul unui contract de stagiu încheiat între stagiul și autoritatea-gazdă, cu respectarea activităților specifice stabilite în cadrul acestuia și a regulamentelor interne aplicabile.

(2) Este interzisă delegarea de sarcini stagiului ce constau în prestarea altor activități și/sau exercitarea altor atribuții în afara celor care au ca obiect pregătirea teoretică și practică conform contractului de stagiu.

(3) Pe perioada programului de stagiu, stagiul se obligă să presteze activitățile prevăzute în contractul de stagiu pentru și sub supravegherea autorității-gazdă, sub coordonarea directă a unui mentor.

(4) Mentorul este desemnat de conducătorul autorității-gazdă dintre salariații calificați, cu o experiență de cel puțin un an în domeniul de activitate în care urmează să se desfășoare programul de stagiu.

(5) Un mentor poate asigura formarea, în același timp, pentru cel mult 3 stagiari.

(6) Nu pot încheia contracte de stagii autoritățile-gazdă:

a) care au mai fost în raporturi de muncă sau de serviciu cu persoanele care doresc să încheie contract de stagiu;

b) a cărui conducător se află în conflict de interese cu persoanele care doresc să încheie contract de stagiu.

Articolul 6.

(1) Contractul de stagiu se încheie obligatoriu în formă scrisă, cel târziu în ziua începerii programului de stagiu.

(2) Drepturile și obligațiile părților cu privire la efectuarea programului de stagiu se stabilesc prin contractul de stagiu, în condițiile legii, și se completează, după caz, cu clauza de confidențialitate și prevederile regulamentelor interne.

(3) Autoritatea-gazdă are obligația de a ține evidența timpului în care stagiarul își desfășoară activitatea specifică din cadrul programului de stagiu.

(4) Contractul de stagiu se suspendă și încetează potrivit regulilor generale prescrise în Codul muncii.

(5) În situația în care constată încălcarea regulamentelor interne și/sau a contractului de stagiu, autoritatea-gazdă are dreptul, după efectuarea unei verificări interne, să aplice următoarele sancțiuni:

- a) avertisment;
- b) rezoluțiunea contractului de stagiu.

Articolul 7.

(1) Stagiarul are dreptul la o bursă, plătită de autoritatea-gazdă, al cărei quantum este stipulat în contractul de stagiu.

(2) Quantumul bursei este egal cu 3000 de lei pentru 160 de ore de activitate și se acordă proporțional cu numărul de ore de activitate efectiv desfășurate.

Capitolul III.

DREPTURILE ȘI OBLIGAȚIILE

Articolul 8.

(1) Mentorul are următoarele obligații:

- a) coordonează și îndrumă activitatea stagiarylui pe parcursul programului de stagiu;
- b) monitorizează modul de îndeplinire a activităților stagiarylui;
- c) evaluează activitatea stagiarylui și întocmește, la sfârșitul programului de stagiu, un raport de evaluare aferent.

(2) Coordonatorul programelor de stagii are următoarele obligații principale:

- a) stabilește politica de implementare, modalitățile de acțiune și modul de realizare a programelor de stagii;
- b) coordonează procesul de înscriere și selecție a candidaților;
- c) asigură publicitatea programelor de stagii;

d) stabilește, împreună cu conducătorii departamentelor/structurilor interne ale instituției, numărul de locuri disponibile pentru programele de stagii în funcție de domeniul de activitate al fiecăruia;

e) asigură suportul necesar mentorilor și stagiatorilor;

f) asigură evidența candidaților;

g) colaborează cu mentorii pe linia promovării, coordonării, monitorizării și dezvoltării activității stagiatorilor;

h) elaborează documente și materiale necesare bunei desfășurări a programului de stagiu;

i) alte atribuții care sunt în sarcina autorității-gazdă potrivit prezentei legi și îi sunt delegate de către conducătorul autorității -gazdă.

(3) Pe perioada desfășurării programului de stagiu, autoritatea-gazdă are următoarele atribuții:

a) organizează procesul de selecție a persoanelor ce vor lua parte la programele de stagiu cu respectarea principiului transparenței, echidistanței și egalității;

b) să monitorizeze și să evalueze activitatea și cunoștințele asimilate de stagiar pe perioada și la sfârșitul programului de stagiu, prin intermediul mentorilor, în condițiile prezentei legi;

c) să îi stabilească stagiatorului, atribuții în domeniul în care se realizează programul de stagiu;

d) să valorifice cunoștințele teoretice și practice ale stagiatorului în perioada programului de stagiu;

e) să organizeze sesiuni de instruire pentru stagiari;

f) să exercite controlul asupra modului de desfășurare și de îndeplinire a activităților repartizate stagiatorului;

g) alte atribuții care țin de desfășurarea programului de stagiu.

Articolul 9.

Pe perioada desfășurării programului de stagiu, stagiarul are următoarele drepturi:

a) să primească bursa de stagiu de la autoritatea-gazdă în cuantumul stipulat în contractul de stagiu;

b) să beneficieze de asistența și coordonarea mentorului desemnat de autoritatea-gazdă;

c) să i se stabilească activități al căror nivel de complexitate pot să evolueze treptat pe parcursul programului de stagiu;

d) să i se asigure resursele materiale necesare pregătirii sale profesionale și perfecționării cunoștințelor sale practice;

- e) să beneficieze de acces la informații care să-i permită consolidarea cunoștințelor și dezvoltarea abilităților;
- f) să i se asigure timpul necesar pregătirii în scopul dobândirii/consolidării de abilități practice și/sau competențe;
- g) să participe la sesiunile de formare continuă pertinente funcției sau atribuțiilor acestuia, inclusiv cele organizate pentru angajații unității în care activează stagiarul, în limita locurilor disponibile;
- h) să beneficieze de evaluare obiectivă;
- i) să primească raportul de evaluare și certificatul de finalizare a programului de stagiu;
- k) alte drepturi care decurg din lege sau din contractul de stagiu.

Articolul 10.

Pe perioada desfășurării programului de stagiu, stagiarul are următoarele obligații:

- a) să respecte sarcinile date de mentorul său în cadrul activităților întreprinse, în conformitate cu prevederile contractului de stagiu;
- b) să îl consulte pe mentorul său pentru realizarea sarcinilor repartizate pe parcursul derulării programului de stagiu;
- c) să respecte normele de confidențialitate în desfășurarea activității sale;
- d) să respecte prevederile regulamentelor interne;
- e) să respecte normele de securitate și sănătate în muncă, precum și normele pentru situații de urgență;
- f) alte obligații care decurg din contractul de stagiu încheiat între părți.

Capitolul IV

Evaluarea programului de stagiu

Articolul 11.

(1) Evaluarea activității stagiarului se realizează pe baza unui raport de evaluare, întocmit de mentor în termen de 10 zile lucrătoare de la finalizarea programului de stagiu, care va cuprinde descrierea activităților desfășurate de stagiari, modul de îndeplinire al acestora, ținând cont de:

- a) abilitățile pe care le-a dobândit stagiarul în urma finalizării programului de stagiu;
- b) conduita stagiarului pe durata programului de stagiu;

c) aprecierea nivelului de consolidare a competențelor și de dobândire a cunoștințelor teoretice și a deprinderilor practice necesare pentru exercitarea unei ocupații din domeniul în care acesta a efectuat programul de stagiu;

d) concluzii privind desfășurarea programului de stagiu;

e) criteriile de evaluare stabilite și gradul de îndeplinire a obligațiilor prevăzute în contractul de stagiu;

f) gradul de realizare a sarcinilor stabilite.

(2) Mentorul întocmește raportul de evaluare și acordă unul din următoarele calificative: foarte bine, bine, satisfăcător și nesatisfăcător.

(3) În situația în care contractul de stagiu încetează din motive neimputabile autorității-gazdă anterior termenului pentru care a fost încheiat, mentorul va încheia raportul de evaluare pentru perioada desfășurată din contractul de stagiu, cu precizarea explicită a motivului încetării acestuia.

(4) În cazul în care mentorul este în imposibilitatea de a finaliza programul de stagiu, acesta întocmește raportul de evaluare pentru perioada din programul de stagiu în care a asigurat îndrumarea stagiului, iar autoritatea-gazdă trebuie să desemneze un alt mentor, care va întocmi la rândul său un raport de evaluare pentru perioada rămasă până la finalizarea programului de stagiu.

(5) Rapoartele întocmite în condițiile alin. (1) se înaintează conducătorului autorității-gazdă sau coordonatorului programului de stagiu, după caz, în cadrul căreia își desfășoară activitatea stagiului și sunt avute în vedere la evaluarea finală a stagiului.

(6) În termen de 5 zile de la comunicarea raportului de evaluare final, autoritatea-gazdă are obligația de a elibera stagiului un certificat de finalizare a programului de stagiu care să ateste:

a) perioada în care acesta a desfășurat activitatea în baza contractului de stagiu;

b) activitățile desfășurate pe perioada programului de stagiu;

c) calificativul obținut în urma evaluării;

d) abilitățile/competențele dobândite în urma desfășurării programului de stagiu.

Articolul 12.

(1) Raportul de evaluare se aduce la cunoștința stagiului, prin notificare scrisă, în termen de 5 zile lucrătoare de la data finalizării programului de stagiu.

(2) Conducătorul autorității-gazdă este informat cu privire la calificativul acordat stagiului de către mentor în urma evaluării activității și la conținutul raportului de evaluare.

Articolul 13.

Stagiarii care au finalizat un program de stagiul complet de 720 de ore și au fost evaluați cu calificativul "foarte bine", prin derogare de prevederile Legii nr. 158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public pot fi propuși de autoritatea - gazdă spre numire într-o funcție publică de execuție fără grad profesional, cu condiția deținerii studiilor superioare, fără organizarea unui concurs și fără instituirea perioadei de probă.

Capitolul V

DISPOZIȚII FINALE ȘI TRANZITORII

Articolul 14.

(1) Prezenta lege intră în vigoare în termen de o lună de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

(2) Guvernul, în termen de 90 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei legi, va aduce actele sale în concordanță cu prevederile prezentei legi și va întreprinde măsurile necesare pentru implementarea legii.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

NOTĂ INFORMATIVĂ
la proiectul de lege cu privire la stagiile plătite în sectorul public

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului. Proiectul este elaborat de un grup de deputați din Parlamentul Republicii Moldova.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite

Instituirea unor stagii plătite în sectorul public este un obiectiv al Programului de Guvernare “Moldova Vremurilor Bune”.

Stagiile constituie un mijloc important pentru învățarea și formarea adecvată a studenților și tinerilor specialiști privitor la condițiile și regulile de muncă în care aceștia urmează ulterior a fi încadrați și reprezintă o modalitate foarte eficientă de atragerea acestora în câmpul de muncă. Stagiile oferă oportunități valoroase pentru începerea încadrării în câmpul muncii și au devenit un punct de intrare din ce în ce mai comun pentru tineri după terminarea studiilor.

Acestea permit persoanelor să dobândească o experiență de muncă valoroasă la începutul carierei și pot contribui la facilitarea tranziției de la educație la locul de muncă. De exemplu, s-a constatat că profesioniștii care și-au dobândit primele experiențe de angajare în calitate de stagiar au performanțe mai bune la locul lor de muncă și au, de asemenea, rate mai bune de retenție și promovare. Din păcate, în Republica Moldova utilizarea acestui mecanism la justa lui valoare a fost neglijat pe parcursul timpului, fapt evidențiat prin perceperea acestui mecanism drept unul formal de către instituțiile/autoritățile în competența cărora este pusă în sarcina aplicării acestuia, precum și de către stagiarii care aplică la aceasta.

Importanța stagiilor de practică este apreciată în țările membre ale Uniunii Europene drept un mijloc eficient de dobândire a experienței necesare pentru încadrarea tinerilor în câmpul muncii, și care este apreciat și solicitat atât de către angajatori cât și de către stagiați. În Recomandarea Consiliului privind un cadru de calitate pentru stagii (QFT) (2014/C 88/0) se menționează faptul că există legături indisolubile între calitatea stagiilor (internships sau traineeships) și rezultatul ocupării forței de muncă. În Rezoluția sa din 19

ianuarie 2017 referitoare la un pilon european al drepturilor sociale (2016/2095(INI)), Parlamentul European a solicitat un conținut adecvat de învățare și formare în condiții de muncă decente pentru stagii și ca acestea să fie limitate în timp și să nu înlocuiască ocuparea forței de muncă, iar remunerarea să fie proporțională cu munca depusă, cu competențele și experiența persoanei, precum și cu necesitatea de a permite stagiilor să își atingă obiectivele.

În Rezoluția din 18 ianuarie 2018 referitoare la punerea în aplicare a Inițiativei privind ocuparea forței de muncă în rândul tinerilor în statele membre (2017/2039(INI)), Parlamentul European a subliniat că un stagiu de calitate trebuie să respecte anumite garanții. Și anume, acesta trebuie să fie reglementat de un contract scris care să conțină informații transparente cu privire la drepturile și obligațiile părților contractante; trebuie alocat un mentor sau un supraveghetor pentru a evalua performanța stagiului la sfârșitul stagiului; trebuie stabilite o durată și limite specifice privind durata stagiilor la același angajator, iar contractul ar trebui să aibă dispoziții clare privind acoperirea de către sistemele de securitate socială și remunerarea.

Ținând cont de faptul că stagiile au devenit parte a setului de instrumente al politicilor active privind piața forței de muncă, care vine să sprijine intrarea tinerilor pe piața forței de muncă, apare necesitatea stringentă de a introduce mecanismul de stagii în legislația Republicii Moldova, care să apropie stagiul de practică de o formă de raport de muncă, care să stabilească anumite nivele de învățare și formare și care să atingă obiectivul de acumulare a experienței practice și profesionale, cu posibilitatea încadrării în câmpul muncii.

Așadar, prezentul proiect de lege propune să introducă în legislația națională mecanismul de organizare și desfășurare a programului de stagii în sectorul public pentru tinerii de la 18 la 29 de ani inclusiv, în vederea facilitării tranziției acestora de la sistemul de învățământ la piața muncii.

În aceste condiții, propunem operarea unor modificări legislative, astfel încât, programele de stagii să fie percepute ca o formă de dobândire a experienței de muncă, a abilităților practice și competențelor profesionale într-un anumit domeniu de activitate și/sau ca o formă de dezvoltare a abilităților, atribuțiilor și responsabilităților profesionale. La finalizarea programului de stagiu există posibilitatea ca stagiul să fie încadrat în funcția publică, prin derogare de prevederile Legii nr. 158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public pot fi propuși de o autoritatea publică spre numire

într-o funcție publică de execuție fără grad profesional, fără organizarea unui concurs și fără instituirea perioadei de probă, cu condiția deținerii studiilor superioare.

Respectiv, pentru numirea în funcție publică a stagiului prin derogare de la prevederile legii nr. 158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public sunt înaintate câteva condiții cumulative:

- efectuarea unui stagiu complet de 720 ore;
- evaluarea cu "foarte bine" a activității stagiului;
- deținerea studiilor superioare;
- numirea are loc la propunerea autorității-gazdă;
- derogarea este valabilă doar pentru funcție de execuție fără grad profesional.

Considerăm că derogarea respectivă este una necesară și argumentată din perspectivă că este necesar de a face mai atractiv procesul de desfășurare a stagiilor de practică și a impulsiona atragerea în câmpul muncii a tinerilor specialiști.

Astfel, introducerea posibilității încadrării în câmpul muncii a stagiului după finalizarea programului de stagiul, în condițiile descrise de prezentul proiect de lege, ar constitui un punct de reper bun pentru plasarea tinerilor profesioniști pe piața muncii și ar asigura angajatorii cu personal care deține cunoștințe atât teoretice cât și practice care au fost acumulate prin programul de stagiul.

Pentru stagiarii care nu se încadrează în funcție publică, sunt valabile beneficiile generale ale efectuării unui stagiul, precum: dobândirea unor noi cunoștințe și abilități, obținerea bursei, obținerea certificatului de finalizare a stagiului etc.

3. Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene

Proiectul de lege nu are drept obiectiv armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene.

4. Fundamentarea economico-financiară

Prezentul proiect de lege prevede cheltuieli bugetare. Astfel pentru remunerarea unui singur stagiar care completează un program de stagiu de 720 de ore se vor cheltui 13.500 lei per beneficiar. Corespunzător, pentru 300 beneficiari vor fi cheltuiți 4.050.000 lei anual. Această sumă însă va varia în dependență de orele de stagiu efectiv desfășurate de fiecare beneficiar în parte și de numărul locurilor scoase anual pentru selectarea stagiatorilor.

5. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

Prezentul proiect de lege se încadrează în cadrul normativ în vigoare și nu necesită operarea unor modificări în alte acte normative.

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului

Proiectul este plasat pe pagina oficială a Parlamentului.

7. Constatările expertizei anticorupție

Proiectul de lege urmează a fi expertizat de Centrul Național Anticorupție în condițiile legii.

8. Constatările expertizei juridice

Proiectul de lege urmează a fi supus expertizei juridice în condițiile legii.

9. Constatările altor expertize

Proiectul nu conține nici un aspect ce vizează reglementarea activității de întreprinzător, respectiv, nu este necesară elaborarea Analizei Impactului de Reglementare (AIR).

Deputat în Parlamentul Republicii Moldova

Calinic Anu - Calinic